

Bekæmp de invasive arter

Oplæg til
workshop om nature i sommerhusområderne – forår 2023

Henrik Grüttner, DN Odsherred

Bekæmp de invasive arter

Hvorfor

- Fordi disse arter vokser ubehersket og overvokser de øvrige planter.
- Typisk er de indført fordi de er smukke, vokser godt og ikke har naturlige fjender her i DK.

Hvordan

Generelt:

- **Undgå at de danner og smider frø – eller spreder sig på anden måde**

Fjern planterne – igen og igen...!

- Så der ikke kan opbygges næring i rodnettet

Fjern rødderne!

- Mest effektivt – og mest besværligt...

Nyheder om invasive arter

Listen over invasive arter i Danmark er skrumpet

11-05-2023

Invasiv muntjakhjort løs på Sydfyn

21-04-2023

Invasive arter er dyr, planter og svampe, som ikke hører naturligt hjemme i den danske natur. De er blevet indført af mennesker til et område, som de ikke kunne have spredt sig til ved egen hjælp.

Invasive arter påvirker biodiversiteten negativt ved at sprede sig voldsomt på andre dyr og planters bekostning. Spredningen kan også medføre store økonomiske omkostninger og påvirke menneskers sundhed.

Hvis du har set en invasiv art i naturen, så indberet det på [Arter.dk](https://arter.dk)

A R T E R

Du er her: [Forside](#) > [Service](#) > [Nyheder](#) > [Nyhedsarkiv](#) > [2023](#) > [Maj](#) > Listen over invasive arter i Danmark er skrumpet

[Nyheder](#)

[Nyhedsabonnement](#)

[Nyhedsarkiv](#)

[Hør podcasten: Der står en puma i min have](#)

[Podcast: Plastikalderen](#)

[Bliv klogere på PFAS/PFOS-forurening](#)

Listen over invasive arter i Danmark er skrumpet

11-05-2023

Invasive arter [Natur](#)

Oversigten over invasive arter i Danmark bliver fremover på 77 arter mod tidligere 136. Baggrunden er nye vurderinger fra en gruppe eksperter, som har skærpet kriterierne for, hvad der definere en invasiv art.

Rynket rose - *Rosa rugosa* - er stadig blandt de arter, som anses for stærkt invasive. Foto: Miljøstyrelsen

De invasive arters top-fem

1. Kæmpe-bjørneklo
2. Stillehavsøsters
3. Bjergfyr
4. Brun rotte
5. Rynket rose

Eksempler på arter, som er udgået fra listen

- Karpe
- Pastinak
- Plettet voldsnegl
- Sommerfuglebusk
- Guldfisk

Eksempler på nye

Hvad er en invasiv art?

- **Invasive arter er dyr og planter, der spredes til områder, som de ikke selv ville kunne sprede sig til, og som samtidig har en negativ effekt på den oprindelige biodiversitet.**
- Oversigten over invasive arter i Danmark bliver fremover på 77 arter mod tidligere 136. Baggrunden er nye vurderinger fra en gruppe eksperter, som har skærpet kriterierne for, hvad der definerer en invasiv art.
- Ved vurderingen indgår følgende aspekter: Spredningspotentialer, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner, økonomiske effekter og sundhedseffekter (maks. 3 point for hver).

De invasive arters top-fem

1. Kæmpe-bjørneklo
2. Stillehavsøsters
3. Bjergfyr
4. Brun rotte
5. Rynket rose

Rynket rose - *Rosa rugosa* - er stadig blandt de arter, som anses for stærkt invasive. Foto: Miljøstyrelsen

Her er listen over træer

Fyrrer og Sitka-gran bruges jo mange steder... - men vil formodentlig blive reduceret i Naturstyrelsen skove.

Især Glansbladet hæg er et problem i vores område

Bjerg-fyr <i>Pinus mugo</i>	15
Sitka-gran <i>Picea sitchensis</i>	14
Klit-fyr <i>Pinus contorta</i>	13
Glansbladet hæg <i>Prunus serotina</i>	13
Kejsertræ <i>Paulownia tomentosa</i>	6

Glansbladet hæg

Fældes som andre træer,
men man skal blive ved med
at luge jorden for nye skud...

Her er listen over buskene

Rynket rose er nok vores mest problematiske plante...

Rynket rose <i>Rosa rugosa</i>	15
Hæk-berberis <i>Berberis thunbergii</i>	10
Armensk brombær <i>Rubus armeniacus</i>	9

Rynket rose kan forveksles med andre roser

Hunderose

Blød filtrose

Bekæmpelsesmetoder

Jf. Miljøstyrelsen:

- Manuel optrækning
- Maskinal optrækning
- Slåning
- Opgravning
- Harvning
- Græsning
- Tildækning

Maskinal optrækning

Egnet/uegnet	Mere skånsom end opgravning. Egnet ved spredte bevoksninger hvor jordbunden er sandet/løs
Tidspunkt/hyppighed	I vækstsæsonen evt. med 1-2 gentagelser
Efterbehandling	Manuel optrækning, fræsning og/eller græsning (5 år)
Udstyr	Minigraver eller traktor med kæder, saks eller planteløfter
Bemærkning	Store start omkostninger. Start med små arealer. Pas på ledninger mv. i jorden. Kørsel med maskiner kan sprede frø

Slåning

Gentagne slåninger kan skabe en åben, lav bevoksning af rynket rose med plads til tjærenelliker og andre af strandens karakteristiske planter.

Foto Rita Merete Buttenschøn

Egnet/uegnet	Egnet på jævnt terræn med massive forekomster. Uegnet hvor der er engmyretuer og andre positive strukturer
Tidspunkt/hyppighed	April-maj med 3-4 gentagelser i løbet af sæsonen
Efterbehandling	Årlige slåninger 3- 5 gange (min 10 år)
Udstyr	Kratrydder, slagleklipper, grønthøster
Bemærkning	Egnet hvor målet primært er at holde arealer åbne og tilgængelige. Kørsel med maskiner kan sprede frø

Opgravning

Demonstration af opgravning og efterfølgende nedgravning af rosenbuskene ved Helnæs Strand.
Foto Rita Merete Buttenschøn og Anne Kristine Lauridsen

Egnet/uegnet	Egnet på relativ flade strand-arealer og på forstyrret jordbund. Uegnet i naturområder med stort naturindhold
Tidspunkt/hyppighed	En behandling, der kan foretages hele året
Efterbehandling	Manuel optrækning eller fræsning (3-5 år)
Udstyr	Gravemaskine med sold, minigraver
Bemærkning	Store start omkostninger. Start med små arealer. Pas på ledninger mv. i jorden. Kørsel med maskiner kan sprede frø og skabe nye spirebede

Græsning

Fårene græssede hårdt på roserne, men høje rosenbuske og manglende græsning sommeren 2013 gav roserne mulighed for skududvikling og blomstring. Foto Rita Merete Buttenschøn.

Egnet/uegnet	Variabel metode. Egnet på de fleste naturtyper forudsat der ved valg af dyreart og sæson tages hensyn til naturindholdet
Tidspunkt/hyppighed	Start tidligt forår, evt. "on and off" græsning, specielt ved får
Efterbehandling	Græsning med geder (5 år), med får (5-10 år)
Udstyr	Hegn med strømkilde, vandforsyning
Bemærkning	Dyrt at etablere, men lave driftsomkostninger. Slåning giver mange tornede stubbe og bør så vidt muligt undgås. Heste er uegnede

Tildækning

Egnet/uegnet	På små isolerede eller vanskeligt tilgængelige lokaliteter
Tidspunkt/hyppighed	Tildækning efter nedskæring, størst effekt forår-sommer
Efterbehandling	Tildækning min. 2 år
Udstyr	Fibertex eller plastfolie, sten eller træstykker
Bemærkning	Der er kun få erfaringer med anvendelse af tildækning

Her er listen over urterne

Kæmpe-bjørneklo er den eneste der er lovgivet omkring. P.t. har

Kommunen har p.t. en bekæmpelsesstrategi i høring...

De store pileurter udgør et stigende problem i vores område...

Kæmpe-bjørneklo <i>Heracleum mantegazzianum</i>	17
Kæmpe-balsamin <i>Impatiens glandulifera</i>	12
Japan-pileurt <i>Reynoutria japonica</i>	12
Småblomstret balsamin <i>Impatiens parviflora</i>	11
Hybrid-pileurt <i>Reynoutria x bohemica</i>	11
Canadisk gyldenris <i>Solidago canadensis</i>	11
Sildig gyldenris <i>Solidago gigantea</i>	11
Rød hestehov <i>Petasites hybridus</i>	10
Kæmpe-pileurt <i>Reynoutria sachalinensis</i>	10
Japansk hestehov <i>Petasites japonicus</i>	10
Hårfrugtet bjørneklo <i>Heracleum persicum</i>	9
Mangebladet lupin <i>Lupinus polyphyllus</i>	9
Gul kæmpekalla <i>Lysichiton americanus</i>	9
Italiensk rajgræs <i>Lolium multiflorum</i>	7

De store pileurter

Bekæmpelse omtrent som
Rynket rose...

**Tildækning nok mest
effektivt**

Men pas på med rødderne. Et
stykke på få cm kan etablere
en ny bevoksning.

Japansk pileurt

På listen savner vi især

Gyvel

Problemerne med Gyvel:

- At de overvokser den naturlige vegetation
- At de smider ufatteligt mange frø som spirer senere
- At de fikserer kvælstof fra luften og dermed beriger jorden
- At de er stort set umulige at slippe af med...

På Skamlebækssletten ses problemerne

Velduftende Skabiose

Violetrandet Ildfugl

Bekæmpelse af Gyvel

Manuel opgravning...

- Blev opgivet for nogle år siden
- I stedet er der søgt penge til et projekt...

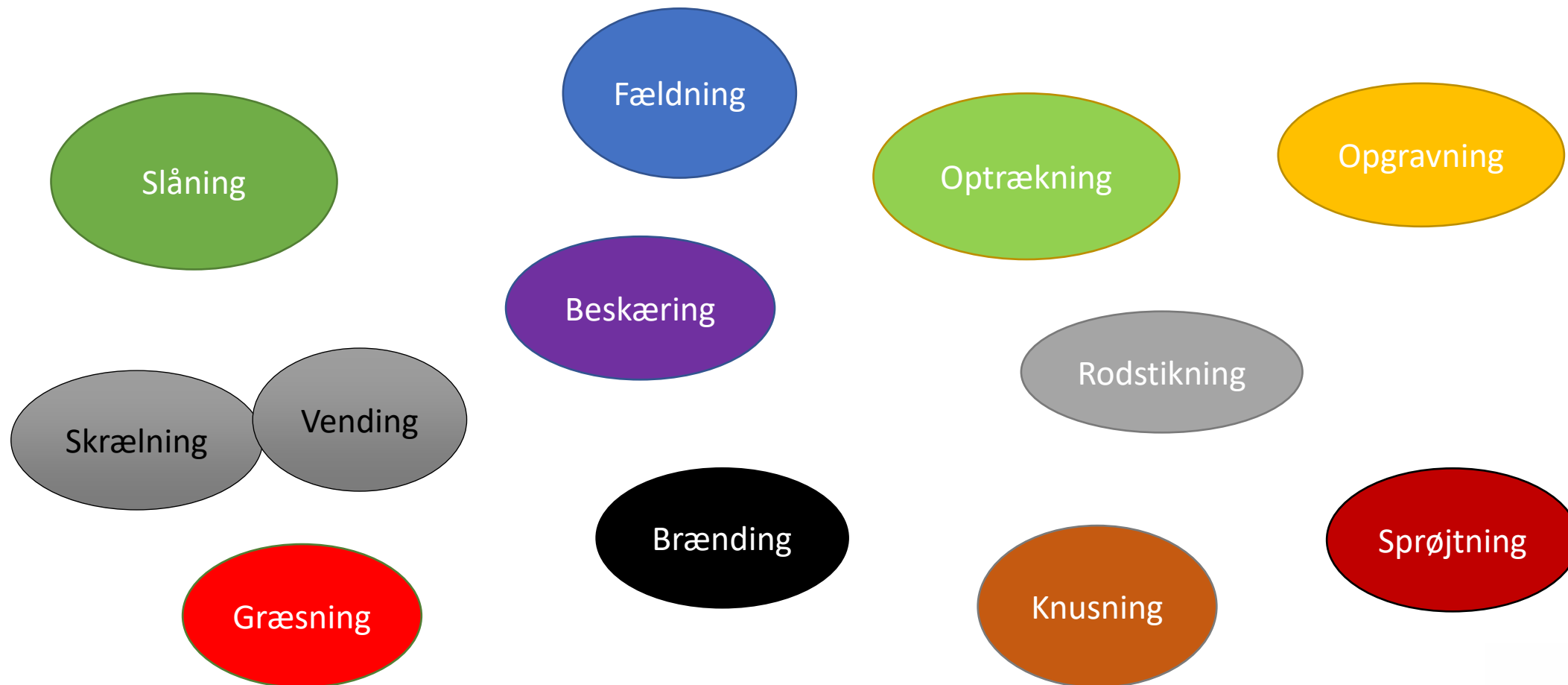
Bekæmpelse af Gyvel

Maskinel optrækning – med specialmaskine

- Virker tilsyneladende, men kræver meget tid
- Fjerner jo ikke frøene i jorden...

Bekæmpelsesmetoder

Se eventuelt også **Naturplejeguiden**

mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/naturpleje/naturplejeguiden/

Naturagenter

Hvem er vi?

- Rare engagerede frivillige, som vil bruge tid på at hjælpe andre i gang (med at få mere natur på grundene)
- Trænede (af Jørgen Stoltz) i at se mulighederne og komme med gode ideer...
- Typisk pensionister... - idet projektet var støttet af 'Grønt Guld'

Hvad vi ikke er:

- Ekspertter i naturpleje...
- Billig arbejdskraft...

PS: Vi kan stadig bruge flere agenter...!
Meld jer på odsherred@dn.dk

Hvordan får man besøg af naturagenterne?

- Slå jer sammen fra 2-4 grunde i et område
- Skriv en e-mail til odsherred@dn.dk med besked om hvem I er, og hvornår I kunne tænke jer at få besøg
- Så vender vi hurtigt tilbage med bekræftelse eller forslag til andre mulig tider
- Et besøg vil typisk vare en halv time per grund. Normalt vil der komme to agenter – som sætter pris på en kop kaffe eller te...
- Kontakt eventuelt jeres grundejerforening og få dem til at koordinere

